

Vilka sjukdomar är vanligast hos Schäfer

Följande är en sammanfattning av en artikel som publicerades 2013 i Veterinary Records. Artikeln ingår som en del av en doktorsavhandling av Åsa Vilson vid SLU hösten 2016 (Immunity, Microbiota & immun-related Disorders in German Shepherd dogs).

Om själva studien

Det kanske enklaste sättet att komma över uppgifter om sjukdomar hos olika hundraser är att studera den statistik som registreras hos olika försäkringsbolag. Uppgifterna bygger på vilka sjukdomar som blivit föremål för ersättning. I en uppsats av Åsa Vilson mfl. (Å, Vilson, B. Bonnet, H. Hansson-Hamlin, Å. Hedhammar. (2013) Disease pattern in 32,486 insured German Shepherd dogs in Sweden: 1995-2006. Vet. Rec. 173,116) redovisas uppgifter från Agria försäkringsbolag omfattande totalt 32.486 Schäfrar vilket motsvarar drygt 7% av samtliga raser under perioden. Uppgifterna jämfördes med övriga raser försäkrade i Agria vilket omfattade totalt 445.336 hundar.

Sjukdomsbenägenhet kan beskrivas i olika mått. Dels kan man jämföra hur vanlig en sjukdom är i förhållande till alla andra raser. Som mått på detta används relativ risk (RR). Om RR värdet är 1,0 betyder detta att sjukdomen är lika vanlig hos rasen som hos alla andra raser i genomsnitt. Är RR värdet 3,0 betyder detta att sjukdomen är tre gånger så vanlig inom rasen som hos alla andra raser. Ett IR värde (incident rate) beskriver hur vanligt det är att en hund fått en viss diagnos per år, vilket något förenklat uttrycks i antal fall per 10.000 hundar. Ett annat sätt att beskriva ett sjukdomsproblem är att titta på vilka sjukdomar som medfört att hunden avlivats. Detta mått (mortality rate, MR) uttrycks i antal avlivade hundar räknat per 10.000 försäkrade individer per försäkrings år.

Vid beräkningen av RR, IR och MR värdena grundar sig uppgifterna på vilka sjukdomar som det betalats ut ersättning för, vilket endast omfattar hundar där behandlingen överstigit självriskan eller av andra orsaker täckts av försäkringen.

Orsak till dödlighet

Den vanligaste avlivnings/dödsorsaken hos schäfer var olika störningar i rörelseapparaten med ett MR värde på 117,6 (tabell 2). Konkret betyder det att i genomsnitt 1,17% av de försäkrade hundarna årligen avlivas på grund av störningar i rörelseapparaten under den tid som täckts av försäkringen. Denna siffra är drygt tre gånger så hög som genomsnittet för alla raser. Men detta ska ses mot bakgrund av att schäfern är en arbetande hund som troligen oftare blir avlivad i förtid eftersom de inte bedöms kunna utföra sitt arbete. För detta talar att avlivningsåldern för höftledsdysplasi är relativt låg - 2,7 år - (Tabell 1) vilket betyder att de flesta hundar avlivats innan de uppvisat klinisk symptom. Hundar ägda av Polisen eller Försvarmakten finns inte med i statistiken eftersom statliga myndigheter aldrig försäkrar egendom, vilket hundar räknas som. I sammanhanget kan det påpekas att MR för ländryggsproblem endast är 16,0 vilket betyder att endast 16 hundar per 10.000 per år avlivas på grund av ländryggsproblem. Polisen anger att cirka ¼ av deras hundar tas ur tjänst på grund av ländryggsproblem, vilket antyder att de belastningar som polisens hundar utsätts för bidrar till att problemen utvecklas.

Tabell 1. Medelålder för avlivning/död samt RR värde för dödligheten. RR värdet för höftledsfel anger att det är 8 ggr vanligare att en schäfer avlivas på grund av höftledsfel jämfört med alla andra raser. MR anger hur många hundar per 10.000 försäkrade som blivit avlivade årligen på grund av den aktuella diagnosen.

	Medelålder	RR för dödsorsak	MR
Höftledsfel	2.7	8.0	43,8
Circumanal fistlar	6.4	87.9	16,0
Ländryggsproblem	7.0	12.9	16,0
Pankreas insufficiens	3.9	44.4	13,7
Atopi	4.3	7.3	7,9
Armbågsartros	4.8	3.5	7,9
Spondylos	8.0	5.5	5,5
Magomvridning	6.8	3.1	5,4
Mentalitet	3.8	2.3	4,9
Pyometra	8.1	1.1	1,1
Idiopatisk epilepsi	4.8	0.7	5,3

Sjukdomar som det betalats ut ersättning för veterinärvård

Alla sjukdomar leder inte till att en hund dör eller avlivas. Bilden blir därför något annorlunda om vi enbart ser till sjukdomar för vilka det betalats ut ersättning för veterinärvård.

Tabell 2. Incident rate (IR) för olika kategorier för vilka det utbetalats ersättning samt medelåldern på hundarna som fått den aktuella diagnosen. MR anger hur många av 10.000 hundar som per år blivit avlivade på grund av den aktuella diagnosen

	Medelålder	IR	MR
Hud	4.2	346.8	43,3
Rörelseapparaten	4.1	295.4	117,6
Mage/tarm	4.2	267.1	50,2
Skador	3.5	236.6	32,3
Tumörer	7.1	230.8	73,9
Öron	4.6	116.1	2,5
Immunologiska	3.5	83.1	15,9
Infektioner	4.5	79.8	3,8
Ögon	4.4	47.1	2,1
Neurologiska	5.8	34.7	20,5
Hjärta	6.0	17.7	11,7
Blod/kärl	6.6	15.0	4,6
Mentalitet	4.0	1.9	7,4

Som framgår av tabell 2 är olika former av hudproblem den vanligaste orsaken till varför det utbetalas ersättning med en IR värde på 346,8 vilket innebär att 3,5% av de försäkrade hundarna årligen fått ersättning för veterinärvård som är kopplat till olika former av hudproblem. Hundar där kostanden för behandlingen inte passerat självriskan finns inte med i

statistiken. MR värdet är betydligt lägre för diagnosen än IR värdet vilket visar att endast ett fåtal av de hundarna som fått diagnosen blivit avlivade.

I tabell 3 visas vilka diagnoser som finns upptagna under rubriken ”hudproblem”. Diagnosen ”klåda” är 2,6 gånger vanligare hos schäfer än hos andra raser. Cirkumanalfistlar har det högsta RR värdet men problemen är relativt ovanliga hos alla raser och MR värdet är endast 16 för schäfer, det vill säga att endast 16 hundar per 10.000 årligen blir avlivade på grund av sjukdomen.

Tabell 3. RR för några av de vanligaste diagnoserna under kategorin ”hudproblem”. RR värdet 2,6 innebär att diagnosen är 2,6 gånger vanligare hos Schäfer än hos alla andra raser i genomsnitt.

<i>Diagnos</i>	<i>RR värde</i>
Klåda	2.6
Analsäcksinflammation	1.2
Hudproblem allmänt	2.2
Akut dermatit av okänd orsak	2.0
Hudinfektion	2.4
Cirkumanal fistlar	46.0
<u>Akuta inflammationer i huden</u>	<u>1.7</u>

Rent allmänt är diagnoser som på något sätt kan sägas vara kopplade till störningar i immunförsvaret överrepresenterade och de flesta av dessa kan kategoriseras som allergier som är 3,1 gånger vanligare hos schäfer än hos alla andra raser. Vidare är det 6,3 gånger så vanligt att en schäfer blir avlivad på grund av allergiska problem än hundar av annan ras. Konkret betyder det att allergier i någon form inte bara är vanligare hos schäfer än hos andra raser utan också att problemen är allvarigare än hos andra raser.